

ИЗБОРИ

ВО ВРЕМЕ НА КОВИД-19

2020



Издавач

Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)

За издавачот

Александар Кржаловски, прв извршен директор на МЦМС
Гонце Јаковлеска, извршен директор на МЦМС

Истражувачи/автори

Александар Кржаловски, Фанија Ивановска

Јуни 2020

Контакт:

МЦМС - адреса: ул. „Никола Парапунов“ бр. 41а; пошт. фах 55, 1060 Скопје;

Тел.: +389/2/3065-381; Факс: +389/2/3065-298; е-пошта: mcms@mcms.mk;

Веб-страница: www.mcms.mk

Scribd: <http://www.scribd.com/people/documents/2996697>

SlideShare: http://www.slideshare.net/mcms_mk

Facebook: <http://www.facebook.com/mcms.mk>

Twitter: http://twitter.com/mcms_mk

Мислењата што се изразени во овој извештај им припаѓаат на авторите и не мора да ги одразуваат и ставовите на **МЦМС** и **ИДСЦС**.

Сите права се задржани, репродуцирањето, копирањето, трансмисијата или преводот на кој било дел од оваа публикација може да се изврши единствено под следните услови: со претходна дозвола на издавачите, заради цитирање во анализа на книгата и под услови изложени во продолжение.

Авторското право на оваа публикација е заштитено, но публикацијата може да се репродуцира на кој било начин и без наплата за едукативни намени. За копирањето во други услови, за употреба во други публикации или за превод/адаптација, треба да се добие дозвола од издавачите.

ИЗБОРИ ВО ВРЕМЕ НА КОВИД-19

-ставови на јавноста-

СОДРЖИНА

Листа со кратенки	4
Вовед.....	5
Клучни наоди од истражувањето.....	6
1. Актуелни случувања во земјата	7
2. Предвремени парламентарни избори.....	9
Прилог 1. Прашалник	16
Прилог 2. Демографија.....	18
Прилог 3. Споредба со други анкети	19
Профил на издавачот	21
Белешка за авторите	21

ЛИСТА СО КРАТЕНКИ

АзА	Алијанса за Албанците
ВМРО-ДПМНЕ	ВМРО - Демократска партија за македонско национално единство
ДЗС	Државен завод за статистика
ДИК	Државна изборна комисија
ДУИ	Демократска унија за интеграција
ЕУ	Европска Унија
МЦМС	Македонски центар за меѓународна соработка
СДСМ	Социјалдемократски сојуз на Македонија
пп	процентни поени

ВОВЕД

Во овој извештај се презентирани и анализирани ставовите на граѓаните во Македонија во однос на предвремените парламентарни избори закажани на 15 јули 2020 година, добиени преку испитувањето на јавното мислење во периодот од 16 до 21 јуни 2020 година, кое за МЦМС и телевизија Телма го спроведе агенцијата М-проспект.

Методологија и пристап

Анкетирањето на граѓаните е направено преку телефонска анкета, на повеќеслоен стратификуван примерок од 1003 испитаници постари од 18 години, национално репрезентативен според пол, возраст, етничка припадност, регион и место на живеење. Анкетирањето е правено на македонски и на албански јазик. Сите резултати се подложни на статистичка грешка од 3,1% со прифатливо ниво на доверба од 95%.

Обработка и прикажување на резултатите

Собраните податоци се обработени со честота и пропорција на одговорите. Резултатите се прикажани во графикони на ниво на целиот примерок. Освен со графикони, дел од податоците се прикажани и во табели, особено за значајните демографски фактори.

Во извештајот, незначително малцинство се употребува за одговори помалку од 10% од примерокот, мало малцинство за 11% до 30%, малцинство за 31% до 50%, мнозинство за 51% до 70% и големо мнозинство за повеќе од 70%.

Во извештајот не се коментирани социодемографските анализи за помалкубројните етнички заедници и политичките партии со помалку симпатизери поради нивното мало учество во националниот примерок.

Во табелите и графиконите, со термините етнички Македонци, етнички Албанци итн. е означена етничката припадност на испитаниците. Со имињата на политичките партии се означени граѓаните симпатизери (не членови или гласачи) на соодветната партија.

Ограничување на истражувањето

Примерокот за истражувањето е стандарден, но се базира на податоци од пописот од 2002 година, кои можеби се застарени и не ја одразуваат целосно реалната ситуација на теренот, иако се модифицирани според периодичната процена на ДЗС од 2018 година.

При анализа на овие резултати треба да се земат предвид настани кои може да влијаат врз одговорите на испитаниците и врз финалниот исход на предвремените Парламентарни избори закажани за 15 јули 2020 година.

Во периодот во кој се спроведе истражувањето Македонија се наоѓа во вонредна состојба за Ковид-19. Задоволството од (не)справување со епидемијата може да има влијание на перцепциите и изјаснувањето на граѓаните. Уште повеќе може да влијае на излезноста на денот на изборите и со тоа да влијае на резултатот на изборите.

Во текот на спроведувањето на истражувањето, од анонимни извори се објавуваат аудио и видео снимки од наводен криминал поврзан со одредени функционери и политички партии. Во моментот не јасно какво и колку влијание би имале на перцепциите на граѓаните.

Анкетата е спроведена пред почетокот на предизборните кампањи кои исто така може да влијаат на резултатот од изборите.

КЛУЧНИ НАОДИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Како и пред шест месеци, **речиси половина од граѓаните (47%) сметаат дека државата се движи во погрешна насока**, додека секој трети граѓанин (34%) смета дека насоката е исправна.

Иако е во опаѓање мислењето за успешноста на Владата во справувањето со Ковид-19 пандемијата, **се уште мнозинството граѓани (56%) го оценува тоа позитивно**. Но, висок процент (40%) смета дека тоа е неуспешно (секој четврти граѓанин, 26%, воопшто не се согласува дека е успешно справувањето).

Како и во многу претходни анкети, **испитаниците во големо мнозинство (67%) изјавуваат дека ќе излезат на гласање**, но вообичаено излезноста во реалноста на самиот ден на избори е помала, па и сега треба со резерва да се земе ова изјаснување (особено што помалку од половината се сигурни дека ќе излезат на гласање). Дополнително, **за речиси половината граѓани (49%), актуелната ситуација со Ковид-19 пандемијата ќе има влијание на нивната одлука дали ќе излезат на гласање на самиот изборен ден – 15 јули**. Со оглед на вториот бран заразени, може да се очекува доста помала (веројатно и рекордно ниска излезност за парламентарни избори).

За најголем број граѓани (42%) најголемо влијание на тоа за кого ќе го дадат својот глас е програмата на политичката партија, а веднаш потоа – лидерот на партијата (36%). Кај етничките Албанци поважно е кој е лидерот, отколку програмата.

Во однос на темите, **најбитна е економијата (за 35% граѓани), а следи евро-интеграцијата (23%) и членството во НАТО (12%), како и борбата против корупцијата и криминалот (11%)**.

На прашањето актуелизирано на овие избори, **за прв пат етнички Албанец да биде премиер, тоа е неприфатливо за 3 од 4 граѓани (74%)**. Разбирливо, има голема поларизација по етничка основа, бидејќи за сличен процент кај етничките Албанци (73%) тоа е прифатливо. Од друга страна, за ниеден етнички Македонец ова не е целосно прифатливо, додека само за 3% е донекаде прифатливо.

Конечно, проверен е и рејтингот на политичарите и партиите пред почетокот на изборната кампања.

Зоран Заев е се уште во водство (како и во последниве 3 години) со речиси 19% поддршка, следен од Христијан Мицкоски со 15% и Али Ахмети на стабилните 7%.

Кај партиите, **разликата меѓу водечките коалиции е 1,6 процентен поен**, односно во рамките на статистичката грешка, што најавува неизвесен исход и не може да се прогнозира јасен победник на изборите на 15 јули. **За коалицијата „Можеме“ предводена од СДСМ (заедно со БЕСА), би се определиле 23,5% од гласачите, додека за коалицијата на ВМРО-ДПМНЕ („Обнова“) 21,9% граѓани**. Слично приближување има и кај партиите на етничките Албанци каде **разликата меѓу ДУИ (6,4%) и коалицијата на Алијансата за Албанците со Алтернатива (5%) сега е само 1,4 пп**. Ова веројатно ќе ја направи уште понеизвесно и комплицирано составувањето на новата Влада, особено што може да се очекува и некои од другите партии/коалиции да освојат некое пратеничко место, а и се уште многу испитаници не се определени како ќе гласаат.

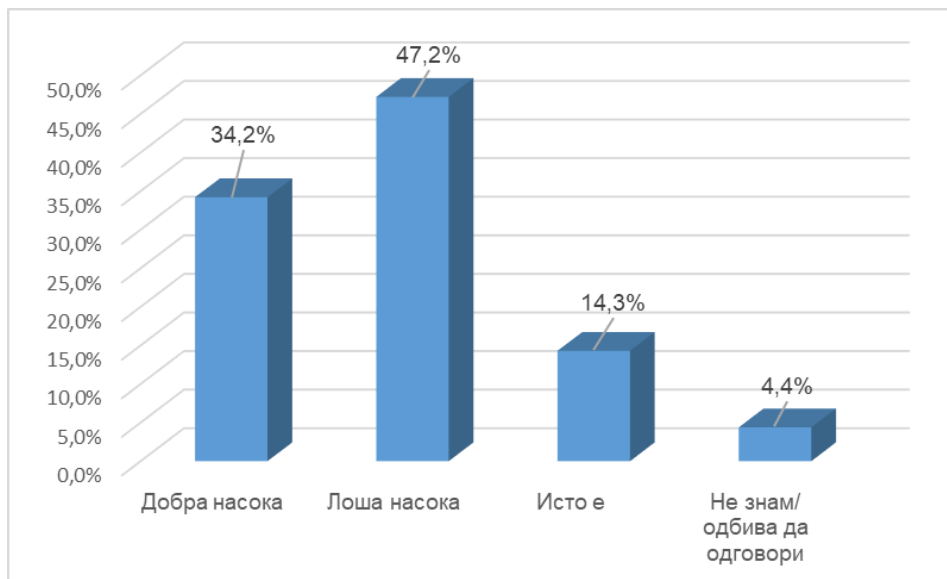
1. АКТУЕЛНИ СЛУЧУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА

Првиот дел од истражувањето се однесуваше на актуелните случувања во земјата поврзани со Ковид-19 пандемијата и насоката на движење на земјата.

Насока на движење

Речиси половина од граѓаните (47%) сметаат дека земјата се движи во лоша насока, а според секој трет граѓанин (34%) земјата се движи во добра насока (графикон 1). За 14% од граѓаните ситуацијата е непроменета.

Графикон 1. Перцепција за тоа во која насока се движи земјата



Не може да се забележи големо поместување во ставовите на граѓаните за ова прашање во изминатите седум месеци. Слични се одговорите кои тие ги дале во истражувањето спроведено од МЦМС во декември 2019 година, каде повторно 47% од граѓаните одговориле дека насоката на движење на земјата е лоша, а 32% дека насоката на движење на земјата е добра.

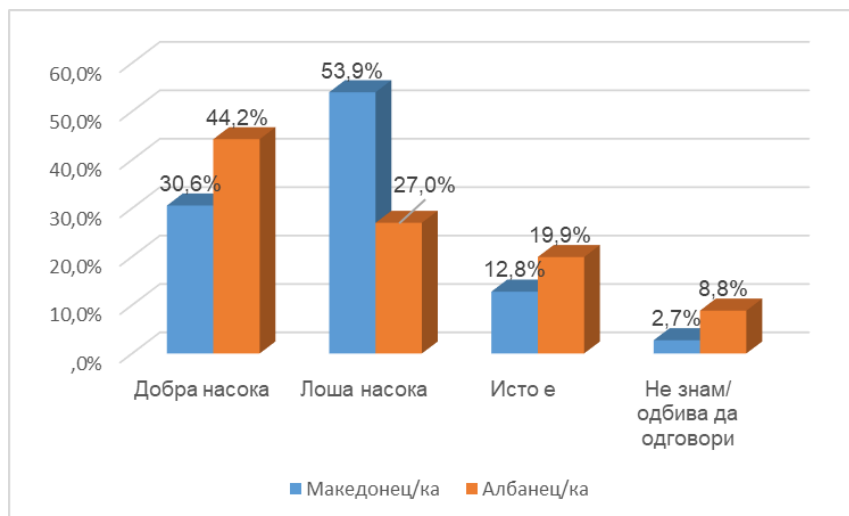
Гледано низ призмата на етничка припадност на граѓаните, значајна е разликата помеѓу одговорите на етничките Албанци и етничките Македонци (графикон 2). Според мнозинство од Македонците (54%) земјата се движи во лоша насока, додека пак 31% од нив сметаат дека земјата се движи во добра насока. Етничките Албанци имаат попозитивни ставови во однос на ова прашање, па за 44% од нив земјата се движи во добра насока, а за 27% во лоша насока.

Регионално гледано, најнезадоволни од насоката на движење на земјата се жителите од источниот регион (64%) и вардарскиот регион (60%). Процентот на граѓани кои сметаат дека земјата се движи во добра насока е највисок во југозападниот (47%) и полошкиот регион (44%).

Разлики во одговорите на ова прашање можат да се забележат и според тоа за кого граѓаните би гласале на наредните парламентарни избори. Според мнозинство од испитаниците кои одговориле дека на наредните избори ќе гласаат за коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ (67%) земјата се движи во лоша насока, додека пак за малцинство од нив (20%) насоката на движење на земјата е добра. За разлика од нив,

мнозинство од испитаниците кои одговориле дека ќе гласаат за коалицијата предводена од СДСМ сметаат дека земјата се движи во добра (61%), а малцинство од нив (21%) во лоша насока.

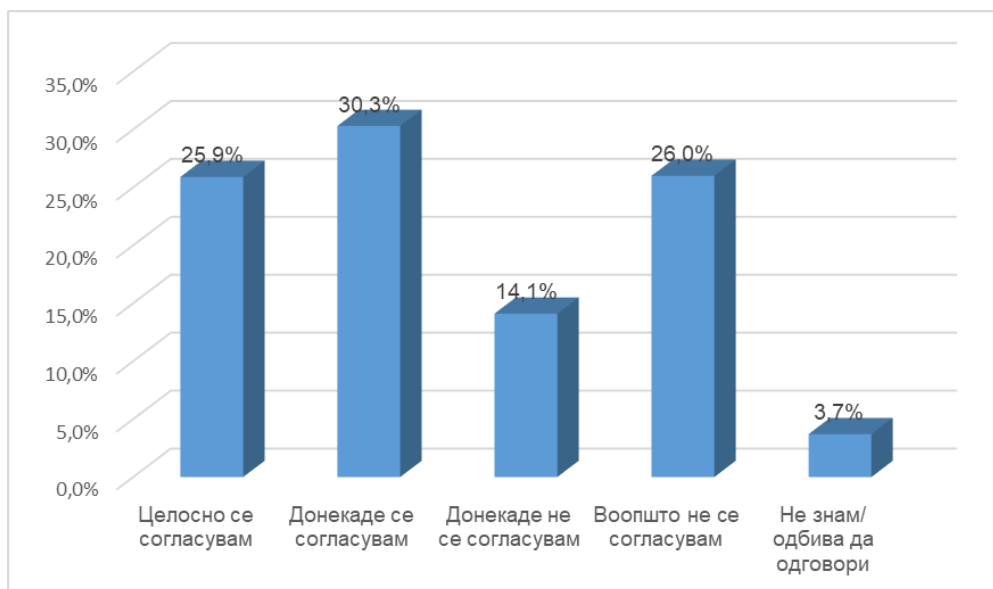
Графикон 2. Влијанието на етничката припадност врз перцепцијата за тоа во која насока се движи земјата



Пандемија на Ковид-19

Граѓаните беа прашани дали според нив владата успешно се справува со пандемијата на Ковид-19. Од податоците на графиконот 3 може да се забележи дека мнозинство од граѓаните (56%) целосно или донекаде се согласуваат со изјавата дека владата успешно се справува со пандемијата. Малцинство од нив, односно 40% донекаде или воопшто не се согласуваат со таа изјава.

Графикон 3. Согласување со изјавата: Владата успешно се справува со пандемијата на Ковид-19



Гледано низ призмата за тоа за која политичка партија ќе гласаат испитаниците на наредните парламентарни избори, може да се забележи дека големо мнозинство од

испитаниците кои одговориле дека ќе гласаат за коалицијата предводена од СДСМ (85%) и ДУИ (80%) целосно или донекаде се согласуваат со изјавата дека владата успешно се справува со пандемијата. За разлика од нив, мнозинство од оние кои одговориле дека на изборите ќе гласаат за коалицијата предводена од ВМРО (58%) донекаде или воопшто не се согласуваат со таа изјава.

2. ПРЕДВРЕМЕНИ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ

Во рамките на ова истражување беше испитана и довербата на граѓаните во политичарите и политичките партии, односно нивниот рејтинг. Исто така, граѓаните беа прашани за тоа што највеќе им влијае за кого ќе го дадат својот глас, дали ќе излезат на гласање и дали врз нивната одлука за излез на гласање има влијание моменталната ситуација со Ковид-19.

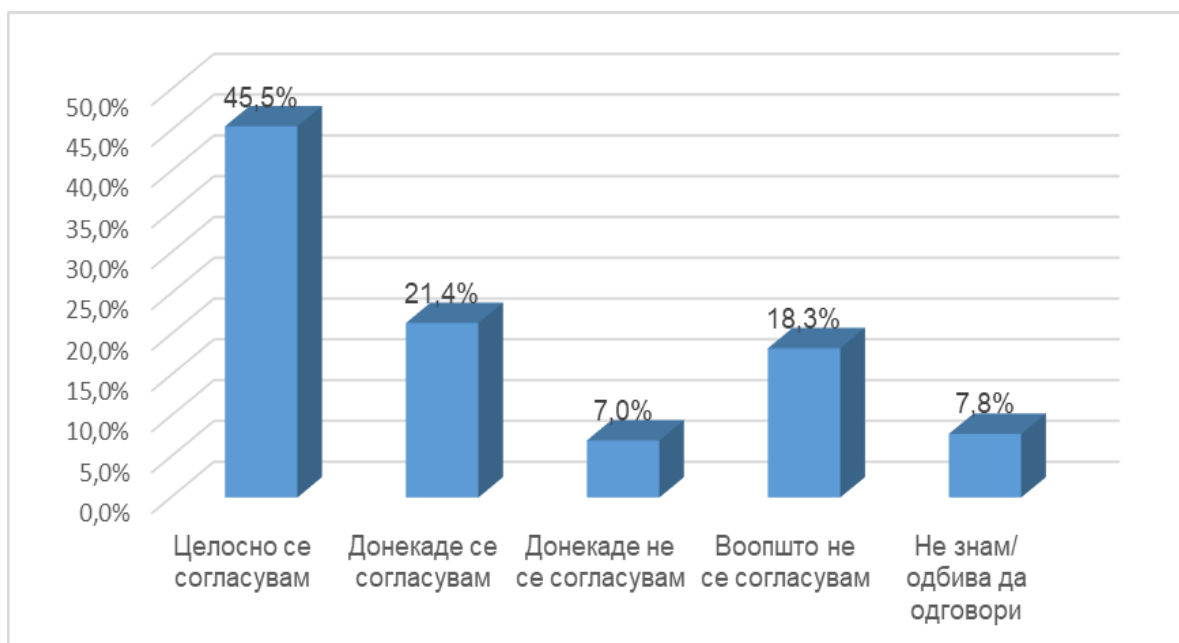
Излезност на изборите

Од податоците на графиконот 4 може да се забележи дека мнозинство од граѓаните целосно или донекаде се согласуваат со изјавата дека ќе излезат да гласаат на изборите во јули (67%), додека пак малцинство донекаде или воопшто не се согласуваат со таа изјава (25%).

Врз ставовите за ова прашање можат да се забележат разлики според одговорите за која партија граѓаните ќе гласаат на изборите. Па така, 94% од оние кои одговориле дека ќе гласаат за коалицијата предводена од СДСМ и 91% од оние кои ќе гласаат за ДУИ целосно или донекаде се сигурни дека ќе излезат на гласање. Со овој став донекаде или целосно се согласуваат 76% од оние кои ќе гласаат за ВМРО-ДПМНЕ.

Најрасположени да излезат на гласање се граѓаните од пелагонискиот регион (74%), а по нив се граѓаните од југозападниот (73%) и југоисточниот регион (71%).

Графикон 4. Доколку изборите се одржат во јули, ќе излезам да гласам

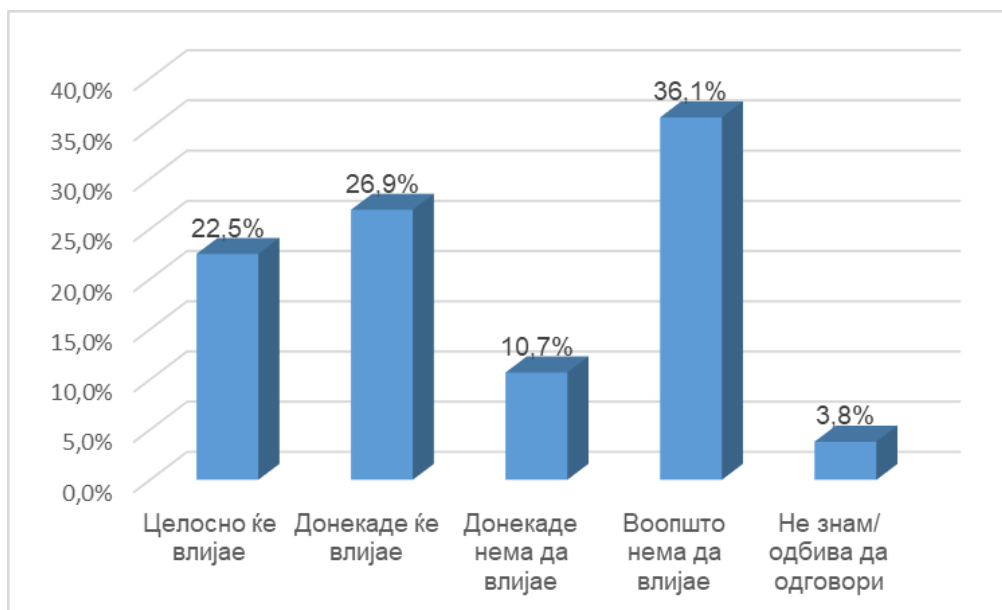


Граѓаните се поделени околу прашањето дали моменталната ситуација со Ковид-19 има влијание врз нивната одлука да излезат на гласање. Па речиси се еднаков

процентот на граѓани кои одговориле дека ситуацијата со Ковид-19 целосно или донекаде влијае (50%) и донекаде или воопшто не влијае (47%) врз нивната одлука да излезат на гласање (графикон 5).

Влијание врз одговорите на ова прашање имала етничката припадност на граѓаните. Според податоците од истражувањето може да се забележи дека ситуацијата со Ковид-19 има поголемо влијание врз одлуката дали ќе излезат да гласаат кај етничките Албанци (57% целосно или донекаде влијае) во споредба со етничките Македонци (47% целосно или донекаде влијае).

Графикон 5. Влијание на ситуацијата со Ковид-19 врз одлуката за излез на гласање

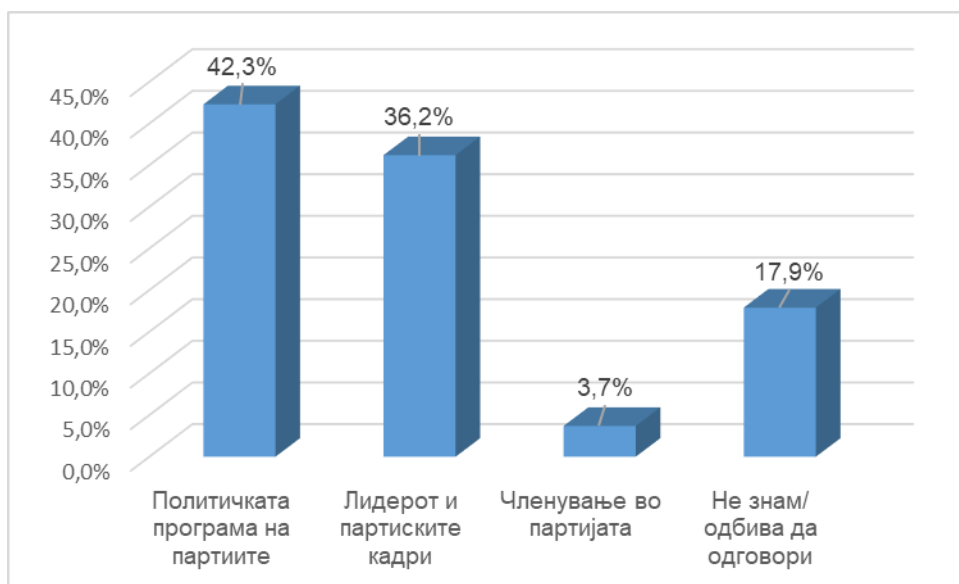


Гласачки ставови

Граѓаните беа прашани за тоа што најмногу им влијае врз одлуката за кого ќе го дадат својот глас (графикон 6). Иако нема мнозински одговор на ова прашање, сепак процентот на испитаниците кои одговориле дека најголемо влијание за нив има политичката програма на партиите (42%) е повисок од оние кои одговориле дека при изборот за кого ќе го дадат својот глас се водат од лидерот и партиските кадри (36%). Незначително малцинство, односно 4% од граѓаните одговориле дека најголемо влијание врз одлуката за кого ќе гласаат има нивното членување во партија.

И врз одговорите на ова прашање можат да се забележат разлики во однос на етничката припадност на граѓаните, каде кај етничките Македонци поголемо влијание за тоа за кого ќе гласаат има политичката програма на партиите (46%), додека пак кај етничките Албанци поголемо влијание има лидерот и партиските кадри (44%).

Графикон 6. Влијание врз одлуката за кого ќе гласаат граѓаните



Економијата (35%) и интеграцијата во ЕУ (23%) се двете најважни партиски позиции кои влијаат врз одлуката на граѓаните за кого ќе го дадат својот глас на изборите (графикон 7). По нив се партиските позиции за членството во НАТО (12%), борбата против корупцијата и криминалот (11%) и политиките за добрососедство (6%).

Графикон 7. Важност на партиските позиции за одредени прашања, во определбата за гласање:



Гледано низ призмата на етничката припадност на граѓаните нема значајни разлики кај првите два приоритети (економијата и интеграцијата во ЕУ), но забележливо е дека членството во НАТО е поважно за етничките Албанци (20%) во споредба со етничките Македонци (9%).

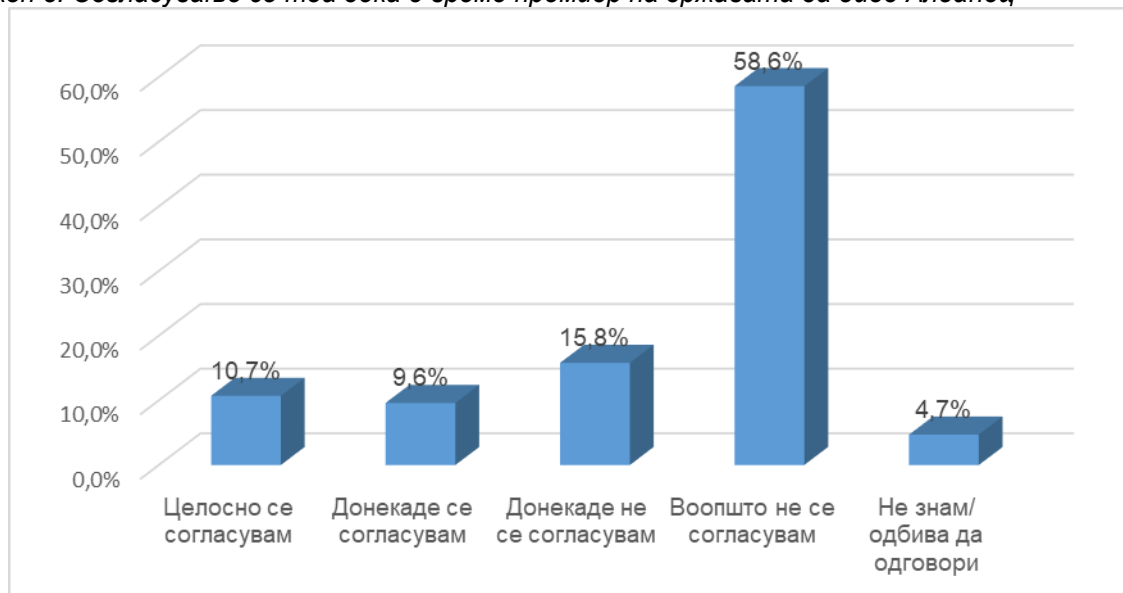
Регионално гледано, економијата е партиска позиција која има најголемо влијание врз тоа за кого ќе гласаат за граѓаните во вардарскиот регион (43%) и пелагонискиот регион (42%). Интеграцијата во ЕУ најчесто избран приоритет од граѓаните во полошкиот регион (32%).

Разлики можат да се забележат и во однос на тоа за кого граѓаните одговориле дека ќе гласаат на парламентарните избори. Па така, за граѓаните кои одговориле дека ќе гласаат за коалицијата предводена од СДСМ најважни се партиските ставови поврзани со интеграцијата во ЕУ (31%). Додека па за граѓаните кои одговориле дека ќе гласаат за коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ најважни се партиските ставови поврзани со економијата (41%).

Албанец премиер

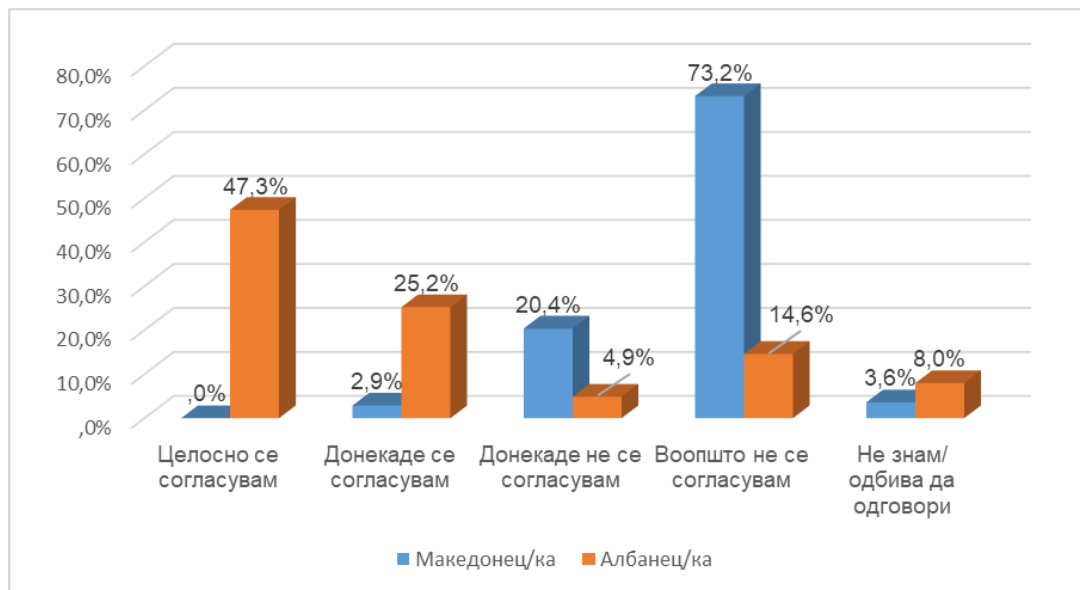
Со оглед на актуелноста на прашањето, граѓаните беа прашани за тоа колку се согласуваат дека е време премиер на државата да биде етнички Албанец (графикон 8). Големо мнозинство од граѓаните (74%) донекаде или воопшто не се согласуваат со тоа, додека пак мало малцинство од нив (20%) целосно или донекаде се согласуваат дека е време за Албанец премиер.

Графикон 8. *Согласување со тоа дека е време премиер на државата да биде Албанец*



Влијание врз одговорите на ова прашање разбирливо имала етничката припадност на испитаниците, па мнозинство од етничките Албанци (73%) целосно и донекаде се согласуваат со тоа дека е време државата да има премиер Албанец (графикон 9). Со овој став донекаде или воопшто не се согласуваат големо мнозинство (94%) од етничките Македонци.

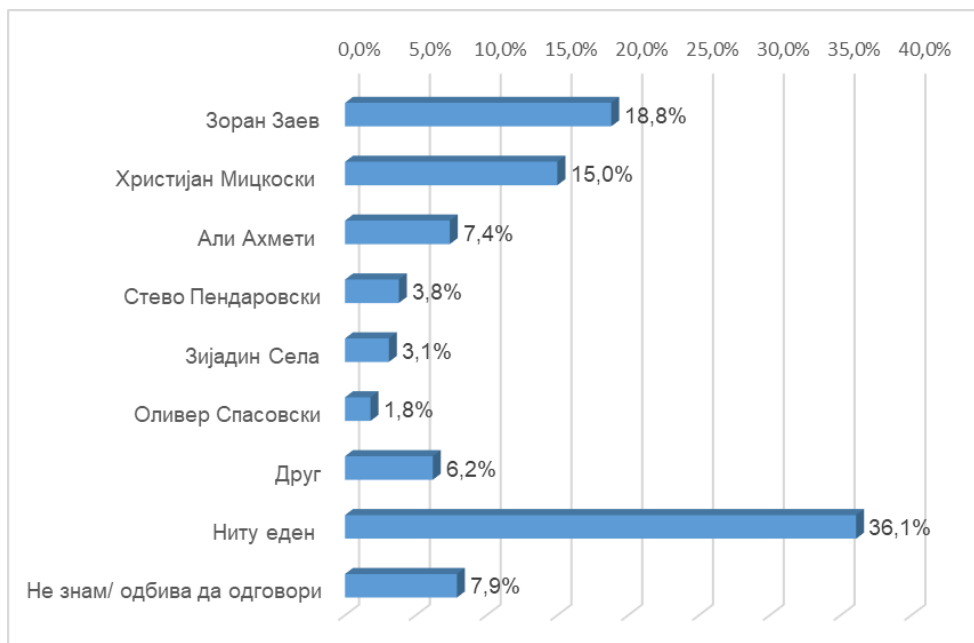
Графикон 9. Влијание на етничката припадност врз согласување со тоа дека е време премиер на државата да биде Албанец



Доверба во политичарите и партиите

Нема промена на врвот во однос на довербата која граѓаните ја имаат во политичарите. Таму повторно се наоѓаат лидерите на двете најголеми политички партии во земјата, лидерот на СДСМ, Зоран Заев (19%) и лидерот на ВМРО-ДПМНЕ, Христијан Мицкоски (15%). Разликата помеѓу довербата која ја уживаат овие политичари е 4 пп. По нив е лидерот на ДУИ, Али Ахмети на кого доверба му искажале 7% од испитаниците. Довербата во претседателот на државата, Стево Пендаровски изнесува 4%.

Графикон 10. Доверба во политичарите



Споредбено со истражувањето кое МЦМС го спроведе во декември 2019 година, може да се забележи благо покачување во довербата на Зоран Заев за 2 пп и Христијан Мицкоски за 1 пп. Додека пак довербата кон Али Ахмети и Стево Пендаровски е непроменета.

Гледано според етничката припадност на испитаниците, на табелата 1 може да се забележи дека кај етничките Македонци, лидерот на СДСМ, Зоран Заев (22%) е во благо водство пред лидерот на ВМРО-ДПМНЕ, Христијан Мицкоски (20%). Додека пак етничките Албанци убедливо најголема доверба имаат во лидерот на ДУИ, Али Ахмети (32%). Зоран Заев има 8% доверба кај етничките Албанци што е за 6 пп пониска од декември 2019 година кога неговата доверба кај нив била 14%. Значително е поголем бројот на етнички Македонци кои одговориле дека немаат доверба во ниту еден политичар (41%), во споредба со етничките Албанци (24%).

Зоран Заев најголема доверба ужива кај граѓаните од југоисточниот регион (37%), додека пак Христијан Мицкоски кај граѓаните од пелагонискиот регион (21%). Али Ахмети најголема доверба има од граѓаните во полошкиот регион (25%). Процентот на граѓани кои одговориле дека немаат доверба во ниту еден политичар е највисок во вардарскиот регион (46%).

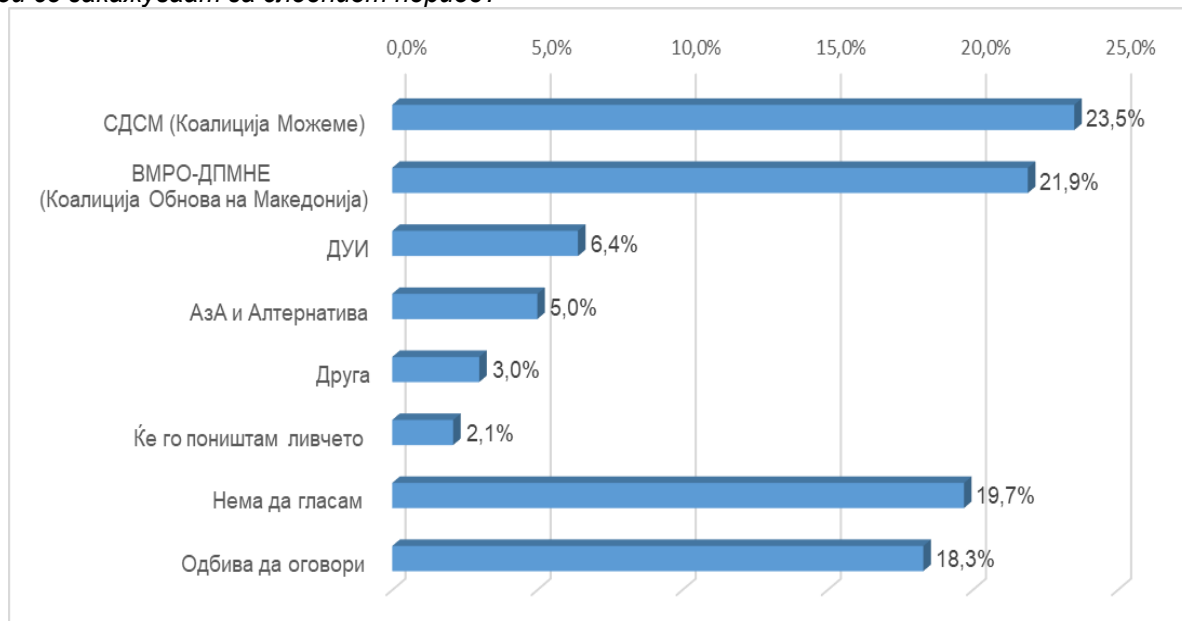
Табела 1. Влијание на етничката припадност врз довербата во политичарите

	Македонец/ка	Албанец/ка
Зоран Заев	21,5%	7,5%
Христијан Мицкоски	20,4%	0,0%
Али Ахмети	0,1%	31,9%
Оливер Спасовски	1,9%	1,8%
Стево Пендаровски	3,4%	3,5%
Зијадин Села	0,0%	12,8%
Друг	4,3%	22,1%
Ниту еден	40,7%	23,5%
Не знам/ одбива да одговори	6,6%	9,7%

Повторно, речиси и да нема разлика помеѓу рејтингот на двете најголеми политички партии во државата, односно разликата меѓу нив е во маргините на статистичката грешка (графикон 11). Коалицијата „Можеме“ предводена од СДСМ (23,5%) е во благо водство пред коалицијата „Обнова на Македонија“ (21,9%) а разликата помеѓу нив изнесува 1,6 пп што влегува во маргините на статистичка грешка. На претстојните предвремени парламентарни избори за ДУИ одговориле дека ќе гласаат 6,4% од граѓаните, а по нив се Алијанса за Албанците и Алтернатива со 5%.

Споредено со истражувањето кое МЦМС го спроведе во декември 2019 година, кај двете најголеми политички партии (и кај СДСМ и кај ВМРО-ДПМНЕ) може да се забележи благо покачување на рејтингот од околу 2 пп, додека пак рејтингот ДУИ останал непроменет. Најголема промена може да се забележи во рејтингот на партијата Алијанса за Албанците, кој во последните седум месеци се зголемил за речиси 3 пп.

Графикон 11. За која политичка партија или коалиција ќе гласате на парламентарните избори кои се закажуваат за следниот период?



Регионално гледано, коалицијата „Можеме“ предводена од СДСМ најголема поддршка има во пелагонискиот регион (38,9%) и југоисточниот регион (37,9%). Коалицијата „Обнова на Македонија“ најголема поддршка има во вардарскиот регион (36,8%) и источниот регион (31,6%). Во албанскиот блок, ДУИ најголема поддршка има во полошкиот регион (21,6%), а АзА најголема поддршка има во полошкиот (13,6%) и југозападниот регион (10,8%).

Гледано низ призмата на етничката припадност, може да се забележи дека ВМРО-ДПМНЕ повторно е партија со најголема поддршка од етничките Македонци (30,4%), која е речиси за 3 пп поголема од поддршката која СДСМ ја има кај оваа етничка група (27,5%). Може да се забележи дека во споредба со податоците од истражувањето на МЦМС во декември 2019 година, поддршката на СДСМ кај етничките Албанци е намалена за 6 пп (од 13,6% на 7,5%). ДУИ е партија со која ужива најголема поддршка кај етничките Албанци (27,4%), а веднаш по нив е АзА (21,2%). Поддршката на етничките Албанци кон ДУИ споредено со податоците од декември 2019 година е намалена за 3 пп, додека пак може да се забележи зголемување на поддршката кон АзА за 9 пп.

ПРИЛОГ 1. ПРАШАЛНИК

1. Размислувајќи општо за состојбата во земјата, во која насока би рекле дека се движи Македонија?
 1. Добра насока
 2. Лоша насока
 3. Исто е
 4. Не знам
 5. Одбива да одговори
2. Колку се согласувате со изјавата: Владата успешно се справува со пандемијата на Корона вирусот
 1. Целосно се согласувам
 2. Донекаде се согласувам
 3. Донекаде не се согласувам
 4. Воопшто не се согласувам
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори
3. Во кој политичар имате најголема доверба?
 1. Зоран Заев
 2. Христијан Мицкоски
 3. Оливер Спасовски
 4. Али Ахмети
 5. Стево Пендаровски
 6. Радмила Шеќеринска
 7. Друг
 8. Ниту еден
 9. Не знам
 10. Одбива да одговори
4. Колку се согласувате со изјавата: Доколку изборите се одржат во јули, ќе излезам да гласам?
 1. Целосно се согласувам
 2. Донекаде се согласувам
 3. Донекаде не се согласувам
 4. Воопшто не се согласувам
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори
5. Дали состојбата со Корона ќе влијае на Вашата одлука дали ќе излезете на гласање?
 1. Целосно ќе влијае
 2. Донекаде ќе влијае
 3. Донекаде нема да влијае
 4. Воопшто нема да влијае
 5. Не знам
 6. Одбива да одговори
6. За која партија или коалиција ќе гласате на парламентарните избори?

7. Што најмногу Ви влијае за кого ќе гласате:

1. Политичката програма на партиите
2. Лидерот и партиските кадри
3. Членување во партијата
4. Не знам
5. Одбива да одговори

8. Кога гласам за мене се важни партиските позиции за:

1. Членство во НАТО
2. Интеграција во ЕУ
3. Политики на добрососедство
4. Економија
5. Борба против корупција и криминал
6. Меѓуетнички односи
7. Заштита на националниот идентитет
8. Заштита на животна средина
9. Ковид-19 кризна ситуација
10. Друго _____
11. Не знам
12. Одбива да одговори

ПРИЛОГ 2. ДЕМОГРАФИЈА

Пол	%
Маж	50,9
Жена	49,1
Возраст	%
Од 18 до 29 години	19,8
Од 30 до 39 години	20,7
Од 40 до 49 години	20,3
Од 50 до 64 години	20,9
Над 65 години	18,1
Етничка припадност	%
Македонска	69,5
Албанска	22,5
Турска	2,5
Ромска	2,1
Српска	1,7
Влашка	0,9
Бошњачка	0,6
Друго	0,2
Образование	%
Незавршено основно	2,6
Завршено основно	13,4
Завршено средно	58,0
Завршено вишо образование	5,3
Завршено високо	19,0
Завршено постдипломско	1,7
Место на живеење	%
Село	38,7
Град	61,3

Регион	%
Вардарски	6,8
Источен	9,5
Југоисточен	8,7
Југозападен	10,2
Пелагониски	11,3
Полошки	16,2
Североисточен	8,2
Скопски	29,3
Работен статус	%
Вработен во јавна институција	16,4
Вработен во приватна институција	25,2
Вработен во граѓанска организација	0,4
Самовработен	4,6
Земјоделец	3,4
Невработен	17,8
Студент	7,8
Ангажиран во домашни задачи	6,3
Пензионер	18,1

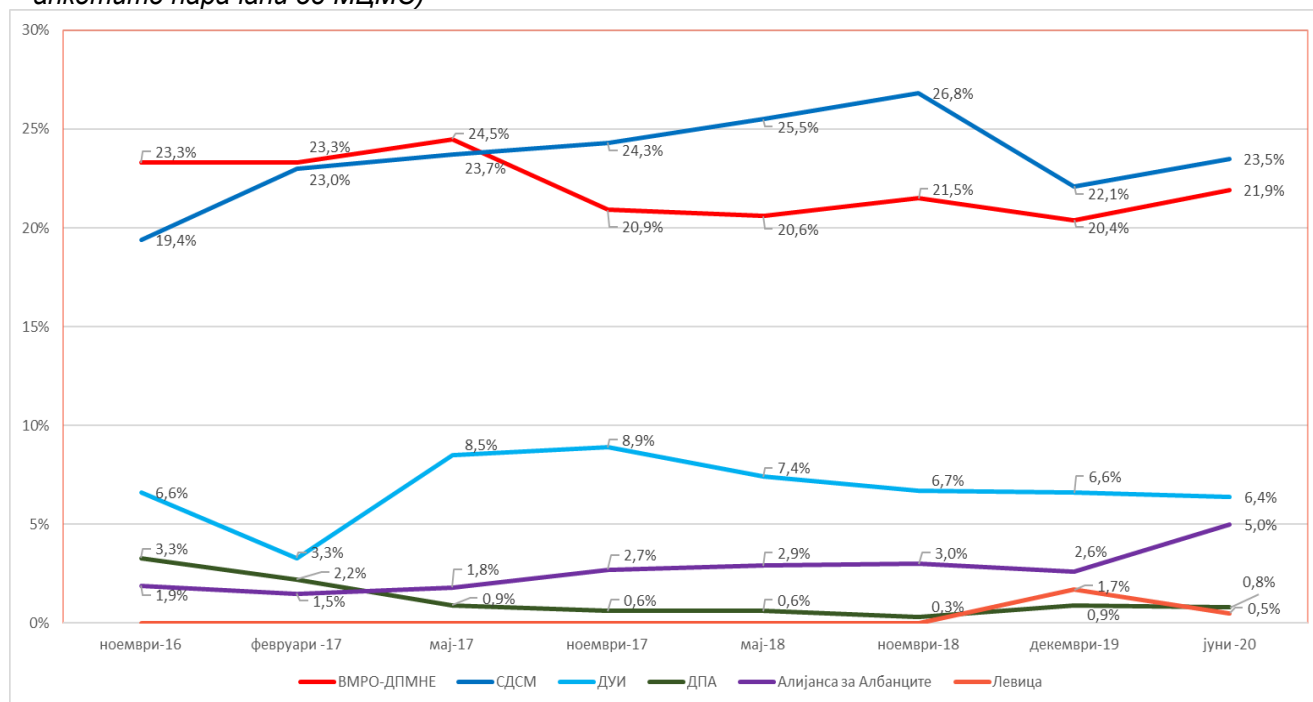
ПРИЛОГ 3. СПОРЕДБА СО ДРУГИ АНКЕТИ

Споредба со други анкети наредени од МЦМС во претходните години

МЦМС (најчесто заедно со ИДСЦС и телевизија Телма) континуирано спроведува истражувања на јавното мислење за актуелни и важни општествени теми, меѓу кои и за политичките случувања и довербата во партиите и политичарите. Во тој процес за спроведување на анкетирањето најчесто се ангажира агенција специјализирана за тоа и низ годините МЦМС ги има повремено ангажирано речиси сите релевантни анкетни агенции. Во последните неколку години најчесто анкетирањето го врши агенцијата М-проспект.

Партија / период (во %)	11/16	02/17	05/17	11/17	05/18	11/18	12/19	06/20
ВМРО-ДПМНЕ	23,3	23,3	24,5	20,9	20,6	21,5	20,4	21,9
СДСМ	19,4	23,0	23,7	24,3	25,5	26,8	22,1	23,5
ДУИ	6,6	3,3	8,5	8,9	7,4	6,7	6,6	6,4
ДПА	3,3	2,2	0,9	0,6	0,6	0,3	0,9	0,8
Алијанса за Албанците	1,9	1,5	1,8	2,7	2,9	3,0	2,6	5,0
Беса	2,7	3,5	3,7	3,1	2,0	2,4	1,5	-
Левица	-	-	-	-	-	-	1,7	0,5
Друга	4,6	2,0	0,7	1,5	3,0	2,7	2,9	1,8
Ниту една/ нема да излезам на гласање	5,5	7,8	11,7	10,3	11,8	21,3	15,3	21,8
Не знам/одбива да одговори	32,7	33,4	24,5	27,7	26,2	15,4	26,0	18,3

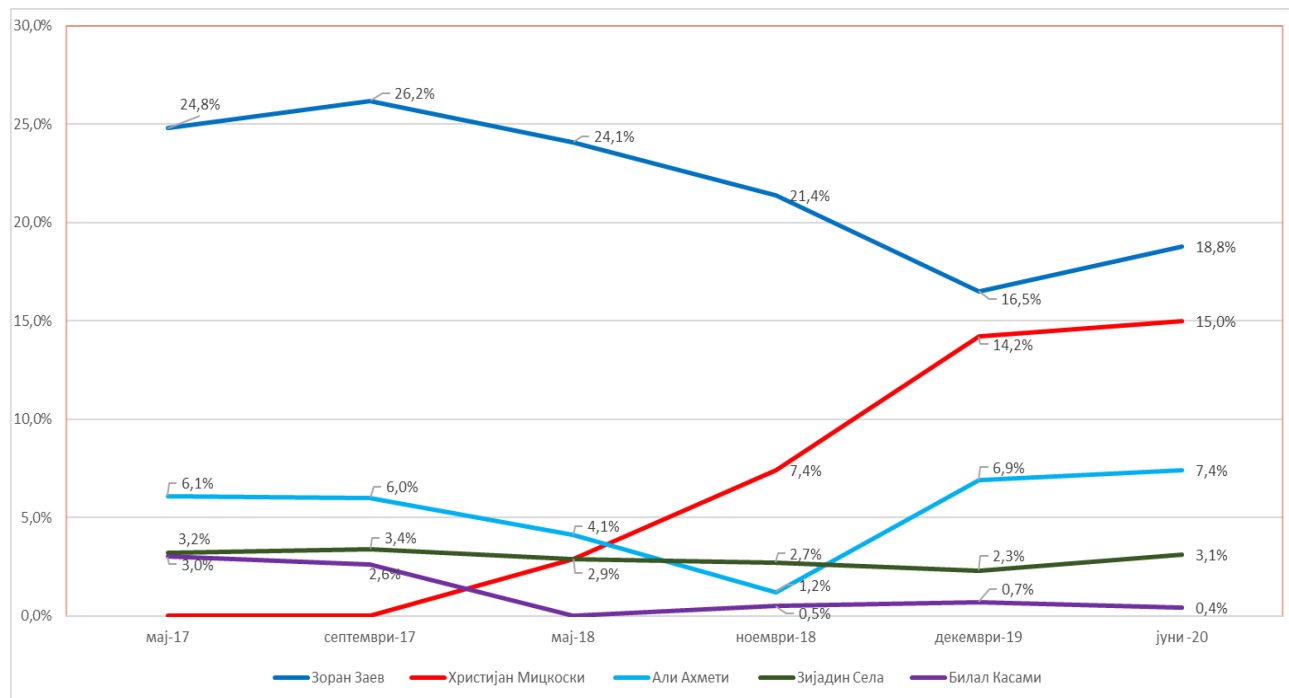
Графички приказ на рејтинзите на политичките партии во периодот 2016-2020 г. (според анкетите наредени од МЦМС)



Најчесто (иако не секогаш) истовремено со проверката на довербата (рејтингот) во политичките партии, се испитува и довербата во политичарите кои во тој момент се актуелни. Во продолжение е споредбен приказ на последните неколку анкети наредани од МЦМС, ИДСЦС и телевизија Телма (повеќето спроведени од М-проспект).

Политичар/период	05/17	09/17	05/18	11/18	12/19	06/20
Зоран Заев	24,8	26,2	24,1	21,4	16,5	18,8
Христијан Мицкоски	-	-	2,9	7,4	14,2	15,0
Али Ахмети	6,1	6,0	4,1	1,2	6,9	7,4
Зијадин Села	3,2	3,4	2,9	2,7	2,3	3,1
Билал Касами	3,0	2,6	-	0,5	0,7	0,4
Африм Гаши	-	-	-	-	0,6	0,1
Никола Груевски	25,8	19,2	6,1	5,7	-	-
Радмила Шеќеринска	-	-	-	6,1	0,4	0,8
Никола Димитров	-	-	-	3,8	2,3	0,4
Стево Пендаровски	-	-	-	-	4,2	3,8
Ѓорѓе Иванов	9,0	9,4	9,9	0,8	-	-
Оливер Спасовски	-	-	0,5	0,7	-	1,8
Мендух Тачи	-	0,6	-	-	-	0,4
Друг	7,8	9,5	6,7	3,3	2,1	4,1
Ниту еден	14,8	14,4	31,3	39,9	41,3	36,1
Не знам/ не одговорил	5,5	8,7	11,5	6,5	8,5	7,8

Графички приказ на рејтинзите на политичарите во периодот 2017-2020 г. (според анкетите наредани од МЦМС)



ПРОФИЛ НА ИЗДАВАЧОТ

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) веќе 25 години е значаен актер на граѓанското општество во Македонија и во регионот, заснован на вредности и интереси и нивно застапување и влијание врз општеството.

Визијата на МЦМС е мир, хармонија и просперитет на луѓето во Македонија, на Балканот и глобално. МЦМС ја дефинира својата мисија да предводи промени со нови и алтернативни решенија на општествените проблеми.

МЦМС дејствува во секторите на: развој на граѓанското општество, добро владеење (антикорупција), социјална инклузија (вработување, образование, дијалог и културна различност).

Од 1993 г. МЦМС спроведе повеќе од 65 програми со реализирани преку 1.600 проекти со вкупен буџет од над 60 милиони евра.

БЕЛЕШКА ЗА АВТОРИТЕ

Александар Кржаловски е активен во граѓанскиот сектор од времето на студиите (1990 година), вработен е во МЦМС од декември 1995 година, а прв извршен директор на организацијата е од 2011 година. Автор е на повеќе истражувања и публикации, а остварил и неколку мисии за оценка на програми и други организации во Македонија и во странство.

Фанија Ивановска својата вклученост во активностите на МЦМС ја започнува како волонтер во септември 2015 година, а од декември 2015 година е во работен однос како помлад соработник на проект во Одделението за граѓанско општество и демократизација.